

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК

« 31 » серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 31 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»

ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузь знань – 06 «Журналістика»

спеціальність – 061 «Журналістика»

освітньо-професійна програма – **Правова журналістика**

кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	46	44	5	12	73	180	1

31.08.2023

**Тернопіль – ЗУНУ
2023**

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 06 «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика», затвердженої Вченою радою ЗУНУ, протокол № 10 від 23.06.2023 р.

Робочу програму розробила кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент Оксана КУШНІР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри
кандидат історичних наук, доцент

Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 061 Журналістика, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Людмила КОМНІЯРСЬКА

Гарант ОПІ,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Людмила КОМНІЯРСЬКА

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»**

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»

Дисципліна «Історія журналістики»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 06 «Журналістика»	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність: 061 «Журналістика»	Рік підготовки: Денна – 1 Семестр: Денна – 1
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Правова журналістика»	Лекції: Денна – 46 год. Практичні заняття: Денна – 44 год.
Загальна кількість годин – 180	Ступінь вищої освіти: перший (бакалаврський)	Самостійна робота: Денна – 73 год. Тренінг, КПЗ – 12 год. Індивідуальна робота: Денна – 5 год.
Тижневих годин – 12 з них аудиторних – 6		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ **«ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»**

2.1. Мета вивчення дисципліни

Курс «Історія журналістики» є обов'язковою дисципліною професійної підготовки журналістів кваліфікаційного рівня «бакалавр», яка дає можливість вивчити в історичному аспекті розвиток медіа від зародження й до сьогодення, становлення в Україні та світі демократичної журналістики.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія журналістики» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 061 «Журналістика».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес розвитку масово-інформаційної діяльності від зародження до наших днів, включаючи всю множинність друкованих та електронних органів масової інформації.

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія журналістики» є дати студентам знання про закономірності виникнення, становлення і розвитку української та зарубіжної журналістики у зв'язку з історичним, політичним, культурним життям окремих народів; розкрити основні етапи розвитку журналістики в Україні та світі; показати особливості функціонування ЗМІ та діяльності журналістів в окремих країнах; висвітлити історію і сучасний стан провідних періодичних видань, телекомпаній та інформаційних агентств; сформувати цілісне уявлення щодо ролі ЗМІ в поширенні національних ідей та принципів державної незалежності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія журналістики» є формування у студентів цілісних знань про закономірності розвитку української та зарубіжної журналістики; аналіз функціонування та осмислення своєрідності журналістики окремих країн в різні історичні періоди; розкриття найбільш важливих особливостей розвитку ЗМІ та журналістської діяльності в сучасному світі; з'ясування особливостей розвитку зарубіжної журналістики і порівняння її з вітчизняною журналістикою; встановлення зв'язку журналістики з соціальним та культурним життям людства; формування науково-методичного підходу до розгляду журналістських явищ; вироблення вміння правильно й ефективно застосовувати на практиці історичні уроки.

2.3. Назва та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

ЗК 02. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Курс «Історія журналістики» містить елементи історії та культури України і світу, теоретичні узагальнення з міжкультурних комунікацій, етнополітики у міждержавних масштабах.

2.5. Результати навчання

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Тема 1

Історико-журналістський напрям наукових досліджень. Передумови виникнення та національні джерела української журналістики

1. Предмет, мета і завдання курсу «Історія журналістики».
2. Короткий огляд літератури з історико-журналістських проблем.
3. Періодизація історії української журналістики: суть проблеми і способи її вирішення.
4. Економічні, політичні, технічні та культурні передумови появи української журналістики.
5. Явища пражурналістики в Україні. «Літопис Руський», ораторська проза Київської Русі, фольклор як форма комунікації, літописи та хроніки XVII ст., козацькі літописи XVIII ст., «Історія Русів», публіцистичний характер творчості Г. Сковороди.

Література [5, 20, 27, 43, 50, 66, 71, 76]

Тема 2

Журналістика в Україні I пол. XIX ст.

1. Історичні та політичні умови виникнення, розвитку і перешкод на шляху становлення преси у Східній Україні та Галичині.
2. Перша тижнева газета в Україні – «Gazett de Leopold».
3. Культурне середовище в Харкові та виникнення передумов для розвитку журналістики.
4. Специфіка альманахових видань. Причини їх виникнення в Україні. Загальна характеристика українських альманахів 30-40-х рр. XIX ст.
5. «Зоря Галицька» (1848-1857) – перший український політичний часопис Галичини за редакцією А. Павенцького.

Література [15, 20, 36, 43, 50, 66, 72]

Тема 3

Журналістика в Україні II пол. XIX ст.

1. Національне відродження українського суспільства в другій половині 50-х рр. XIX ст. Виникнення «Громад» народно-просвітницького характеру.
2. Преса на східноукраїнських землях у II пол. XIX ст. Журнал «Основа» (1861-1863) та його роль у розвитку української журналістики.
3. Західноукраїнська журналістика 1860-1890-х рр. Два напрямки в розвитку української преси: москвофільський та народовський. Літературно-політичний часопис «Слово» (1861-1887).
4. Народовська преса в Галичині та Буковині.
5. Радикальна (соціалістична) преса у Західній Україні у II пол. XIX ст. Вироблення М. Драгомановим завдань української журналістики.

Література [15, 16, 20, 35, 36, 43, 50, 66, 72]

Тема 4

Українська журналістика початку ХХ століття

1. Журналістика Наддніпрянщини початку ХХ століття.
2. Ідеологічна та галузева диференціація східноукраїнської преси.
3. Українська преса Галичини перед I світовою війною. Спектр видань суспільно-політичного характеру.
4. Стрімкий процес розгалуження галицької періодики за напрямками.
5. Суспільно-політичні умови розвитку журналістики на Буковині та Закарпатті. «Буковина» – лідер пресового життя, її спадкоємиця «Нова Буковина» (1913-1918). Видання національно-політичної спрямованості.
6. Характер закарпатської журналістики. Часопис «Наука» (1897-1914). Ілюстрований додаток «Село» (1907).

Література [15, 16, 20, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 47]

Тема 5

Доля української журналістики з початком I світової війни

1. Уведення воєнного стану та воєнної цензури з початком військових дій. Припинення більшості українських видань на всіх етнографічних землях.
2. Свобода друкованого слова в Росії після Лютневої революції 1917 р. «Медовий рік» української преси.
3. Журналістика періоду творення самостійної української держави.
4. Галицька преса після I світової війни. Селянська та жіноча преса Галичини.
5. Галузева спеціалізація західноукраїнської періодики у 1920-1939 рр.
6. Міжвоєнна українська журналістика Волині та Холмщини.
7. Міжвоєнна українська журналістика на Буковині та Закарпатті.

Література [7, 12, 13, 15, 16, 18, 20, 30, 32, 33, 34, 36, 47, 51, 57, 74]

Тема 6

Українська журналістика в роки II світової війни

1. Історичне тло розвитку української журналістики часів II світової війни. Створення широкої мережі фронтової періодики. Структура керівництва ЗМІ.
2. Основні тематичні напрямки, стилістика публікацій. Діяльність видань після «визволення». Боротьба за відбудову народного господарства у пресі.
3. Характер і зміст партизанської преси.
4. Розквіт радіомовлення напередодні II світової війни. Три українських радіостанції: радіостанція імені Т.Г. Шевченка у Саратові, «Радянська Україна» в Москві, радіостанція «Дніпро».
5. Жанровий спектр радіопередач. Інформаційна служба Українського радіо. Висвітлення найважливіших подій на фронтах, у країні та за кордоном, спецвипуски для партизанів та евакуйованих українців.
6. Діяльність 15 націоналістичних радіостанцій на окупованій німцями території. Спрямованість і зміст німецьких воєнних радіостанцій.

Література [7, 12, 13, 15, 16, 30, 32, 33, 34, 39, 51, 52]

Тема 7

Комуністична преса в Україні: історія розвитку, тематичні та організаційні характеристики

1. Історичні процеси, які впливали на утвердження компартійних газет в Україні. Періодизація партійно-радянської преси у Східній Україні від 1918 до 1939 року.
2. Тематичні та організаційні сутнісні характеристики преси комуністичного типу.
3. Критерії виділення та особливості ленінського періоду в історії радянської преси. Політика «воєнного комунізму». Основні видання цього часу.
4. Характер української преси періоду НЕП (1921-1929). Робсількорівський рух, його суть і проблеми реалізації. Широке застосування масових форм редакційної роботи. Місце фабрично-заводських багатотиражок у мережі тогочасної української періодики.
5. Остаточне оформлення структури партійно-радянської періодики у період «культу особи Сталіна». Суть подвійної вертикалі управління журналістикою. Ознаки посилення тоталітарного тиску.

Література [7, 20, 30, 33, 34]

Тема 8

Характер української журналістики протягом останньої чверті ХХ віку. Стрімкий розвиток тележурналістики у 1991-2000-х рр.

1. Роль друкованих видань у проведенні бурхливих суспільних перемін в роки перебудови. Дезорієнтованість як основна риса журналістики того часу.
2. Поява опозиційної преси, обласних видань, спрямованих на усунення та заміну політичного устрою України.
3. Журналістська діяльність після проголошення незалежної України.
4. Розвиток рекламного ринку, розгалуженість, політизованість періодики, питання свободи слова, занепад державних ЗМІ.
5. Проблема кадрового забезпечення. Поширення іноземної, переважно російської преси. Поширення електронних ЗМІ.
6. Формування законодавчої бази у сфері ЗМІ.

Література [2, 5, 30, 38, 39]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Тема 9

Поширення інформації в давні часи

1. Протожурналістика Античності.
2. Писемність та її значення у поширенні інформації. Рукописні попередники газет у Давньому Римі.

3. Книгодрукування та його роль у зародженні преси. Справа друкування на Сході. Й. Гуттенберг і початок книгодрукування в Європі.
4. Існування рукописних і друкованих видань.
5. Перші прояви цензури.

Література [1, 27, 28, 63, 76]

Тема 10

Журналістика Німеччини: історія і сучасність

1. Стразбурзька та Аугсбурзька газети – перші періодичні видання.
2. Преса і публіцистика німецького Просвітництва.
3. Становище та функціонування журналістики у XIX–XX ст.
4. Політичне спрямування німецької преси.
5. Сучасна німецька журналістика: преса, радіо, телебачення.
6. Законодавство Німеччина в галузі ЗМІ. Кодекс німецької преси.

Література [1, 3, 14, 25, 27, 28, 48, 54, 62, 63, 66, 76]

Тема 11

Журналістика Польщі: історія і сучасність

1. Зародження преси у Польщі. «Меркурій польський» – перше періодичне польське видання.
2. Преса і польський національно-визвольний рух.
3. Розвиток польських ЗМІ і журналістики у XIX–XX ст.
4. Свобода діяльності медіа і журналістів в сучасній Польщі.
5. Ринок преси в країні. Провідні газети. Сучасні польські журнали.
6. Польська радіожурналістика.
7. Телебачення Польщі.

Література [1, 19, 28, 29, 53, 58, 76, 79]

Тема 12

Журналістика Франції: історія і сучасність

1. Виникнення преси в країні. «Газета» – перше національне періодичне видання.
2. Преса і публіцистика французького Просвітництва.
3. Утвердження свободи слова і преси в період Французької революції XVIII ст.
4. Преса країни в період правління Наполеона; посилення цензури.
5. Французька журналістика XIX–XX ст. «Золотий вік» французької преси.
6. Специфіка сучасної французької журналістики.

Література [1, 11, 26, 27, 28, 41, 48, 55, 62, 63, 66, 70, 76]

Тема 13

Журналістика Великої Британії: історія і сучасність

1. Поява перших періодичних видань у країні.
2. Памфлетна журналістика напередодні та в період Англійської революції XVII ст. Поява лозунгу «свобода преси».

3. Англійські газети і журнали у XVIII ст. Боротьба з цензурою. Памфлети Д. Свіфта.

4. Основні типи газет і журналів у XIX ст. Газета «Таймс» та утворення «четвертої влади» в країні.

5. Британські медіа у XX ст. Створення і діяльність газетно-журнальних груп у країні. Політико-типологічна структура і характеристика періодики.

6. Сучасна журналістика Великої Британії: типологія та особливості.

Література [1, 4, 6, 8, 24, 27, 28, 31, 40, 42, 48, 56, 62, 63, 66, 68, 76]

Тема 14

Журналістика США: історія і сучасність

1. Історичні обставини виникнення американської преси. Перші газети в Північній Америці.

2. Преса і журналістика в ідейній підготовці Американської революції XVIII століття.

3. Періодика і публіцистика США останньої чверті XVIII-початку XIX ст. Томас Джефферсон. Становлення свободи слова і преси у США.

4. Преса США у XIX ст.; penny press («копійчана преса»), «новий журналізм» Дж. Пулітцера, новаторство в газетній журналістиці В. Херста.

5. Американська журналістика XX ст.: монополізація преси, «професіоналізація журналізму», медіа та «холодна війна», якісні зміни у ЗМІ з розвитком комп'ютеризації.

6. Сучасна медіаіндустрія в Америці: диференціація та спеціалізація медіа, провідні медіакорпорації, особливості роботи американських редакцій.

Література [1, 10, 21, 22, 23, 28, 44, 46, 56, 59, 60, 62, 63, 66, 67, 69, 76, 78, 80]

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практ. заняття	Інд. робота	Тренінг, КПЗ	Сам. робота	Контр. заходи
<u>Змістовий модуль I. Історія української журналістики</u>						
Тема 1. Історико-журналістський напрям наукових досліджень. Передумови виникнення та національні джерела української журналістики	2	–			5	Питання, завдання
Тема 2. Журналістика в Україні I пол. XIX ст. Особливості харківських видань 1812-1825 рр. Специфіка альманахових видань 1830-1840-х рр. Зародження журналістики на західноукраїнських землях.	4	4			5	Питання, інтерактивні презентації унікальності окремих журналістик ознавчих фактів, кейси
Тема 3. Преса на східноукраїнських землях у II пол. XIX ст. Західноукраїнська журналістика 1960-1990-х рр. Народовська преса в Галичині та Буковині, радикальна (соціалістична) преса у Західній Україні у II пол. XIX ст. Видавничі проекти І. Франка кінця 1970-х рр.	4	4	2	6	5	Бліц-опитування, кейси, графічні карти знань, ігрові методи
Тема 4. Диференціація східноукраїнської преси після 1905 р., територіальне розгалуження журналістики поза межами України. Специфіка українських видань Буковини та Закарпаття на поч. XX ст. Українська преса Галичини перед I світовою війною.	4	2			5	Тестові завдання, стендові доповіді, пистання
Тема 5. Доля української журналістики з початком I світової війни. Українська військова преса. Журналістика періоду творення самостійної	4	4			6	Робота з таблицями у малих групах, графічні карти знань,

української держави. Міжвоєнна українська журналістика Галичини, Волині та Холмщини, на Буковині та Закарпатті. Реалізація курсу на диференціацію та коренізацію української преси 20-х років ХХ століття						тестові завдання
Тема 6. Перебудова преси в роки II світової війни. Українське радіо у II світовій війні. Преса періоду Української Самостійної Держави на чолі з Я. Стецько	2	2			5	Питання, інтерактивні презентації, робота з таблицями
Тема 7. Комуністична преса в Україні: історія розвитку, тематичні та організаційні характеристики. Дисидентський рух і його преса. Органи самвидаву.	4	4			5	Питання, інфографіка, презентації творчих портретів
Тема 8. Характер української журналістики протягом останньої чверті ХХ віку. Стрімкий розвиток тележурналістики у 1991-2000-х рр. Сучасні тенденції розвитку українського телебачення: загально-національний і регіональний параметри. Уроки історії української журналістики у процесі становлення сучасного національного медіапростору	4	2			5	Стендові доповіді, інфографіка, «мозковий штурм»
Змістовий модуль II. Історія зарубіжної журналістики						
Тема 9. Поширення інформації в давні часи	3	2			5	Робота в малих групах, «мозковий штурм», інтерактивні презентації
Тема 10. Журналістика Німеччини: історія і сучасність	3	4		3	6	5,5 Проблемно-аналітичні довідки; індивідуальні проекти

Тема 11. Журналістика Польщі: історія і сучасність	3	4			5	Проблемно-аналітичні довідки; індивідуальні проєкти
Тема 12. Журналістика Франції: історія і сучасність	3	4			5,5	Проблемно-аналітичні довідки; індивідуальні проєкти
Тема 13. Журналістика Великої Британії: історія і сучасність	3	4			5	Проблемно-аналітичні довідки; індивідуальні проєкти
Тема 14. Журналістика Сполучених Штатів Америки: історія і сучасність	3	4			6	Проблемно-аналітичні довідки; індивідуальні проєкти
Загалом:	46	44	5	12	73	
Підсумковий контроль	Екзамен					

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1

Тема: Альманахова журналістика 30-50-х рр. ХІХ ст.

Питання для обговорення

1. Політичні й соціальні причини гальмування розвитку журналістики в Україні. Специфіка альманахових видань.
2. *Попередники українських альманахів Києво-руської доби – с.р.*
3. Характер і зміст публікацій «Утренней звезды».
4. «Запорожская старина» як результат діяльності наукового гуртка І. Срезневського. Структура і зміст видання.
5. І. Срезневський як видавець і вчений. «Украинский сборник».
6. Загальна характеристика альманаху Є. Гребінки «Ластівка», зміст і значення журналу
7. Альманах О. Корсуна «Сніп» у контексті журналістики харківських романтиків.
8. Хронологія, структура і зміст альманаху І. Бецького «Молодик».
9. «Южный русский сборник» А. Метлинського – останній харківський альманах.
10. Альманах «Киевлянин»: структура і зміст видання.
11. *Новаторська сутність «Русалки Дністрової» – альманаху «Руської Трійці» – с. р.*

Практичне заняття 2

Тема: Довготривалі проєкти галичан у II пол. ХІХ століття

Питання для обговорення

1. Газета «Слово», дискусія навколо її виникнення, основні етапи функціонування. Провідні ідейні напрямки, автура, художні й наукові тексти різних періодів.
2. Журнал «Правда». Загальна характеристика видання, програма й періодичність. Провідні автори і твори.
3. Журнал «Зоря» в контексті народовської періодики. Участь І. Франка у діяльності видання. Художні твори, літературна критика й публіцистика у журналі «Зоря». *Дискусія на сторінках журналу «Зоря» – с.р.*
4. Історія створення, програма газети «Діло». Основні періоди існування газети. Зміст і структура щоденника. *Полеміка на сторінках видання «Діло» – с.р.* Іван Франко і газета «Діло».
5. Історія появи «Літературно-Наукового Вісника» (1898-1939), етапи його розвитку. Редактори і співробітники ЛНВ.

Практичне заняття 3

Тема: Зародження національної української преси на східноукраїнських землях

Питання для обговорення

1. Історія політичної та освітньої діяльності «Братства Тарасівців».
2. Програмові засади «Братства Тарасівців».

3. Політичне життя на Слобожанщині. Революційна Українська Партія: ідейна спрямованість і видавнича діяльність.

4. «Самостійна Україна» М. Міхновського – нове слово в українській публіцистиці.

5. «Киевские отклики» – перша газета Наддніпрянщини.

6. «Хлібороб» – перша україномовна газета на Наддніпрянщині.

7. Часопис «Рідний край» – перший вісник української легальної преси.

8. *Диференціація східноукраїнської преси у 1905-1914 роках. Територіальне розгалуження преси поза межами України після 1905 року – с. р.*

Практичне заняття 4

Тема: Журналістика періоду творення самостійної української держави

Питання для обговорення

1. «Медовий рік» української преси.

2. Видання Центральної Ради та УНР:

- київські видання: «Вісті Української Центральної Ради», «Боротьба», «Зоря», «Вісті УНР», «Нова Рада», «Робітнича газета», «Народна воля»;

- провінційні видання: «Робітник», «Голос робітника» (Харків), «Вільний голос» (Полтава), «Земля і воля», «Шлях до волі» (Катеринослав), «Самостійник» (Умань) та інші.

3. *Відродження політичної преси 1917 р. – с. р.*

4. Преса періоду правління гетьмана П. Скоропадського. Офіційний «Вісник Ради народних міністрів» і часопис «Україна» з ілюстрованим додатком.

5. Закон «Про державну мову в УНР», його вплив на характер пресових матеріалів. Активізація журналістського життя за правління Директорії на чолі з С. Петлюрою.

6. Журналістика Галичини часів ЗУНР:

- видання на етапі становлення (москвофільська газета «Прикарпатская Русь» та українські органи «Нове слово», «Українське слово», «Діло», «Свобода», «Шляхи»);

- тематика публікацій у виданнях ЗУНР («Станіславівський голос», «Покутський вісник», «Україна», «Український голос», «Нова Рада» та інших).

Практичне заняття 5

Тема: Українська журналістика в роки Другої світової війни

Питання для обговорення

1. Історичне тло розвитку української журналістики часів Другої світової війни. Створення широкої мережі фронтової періодики, припинення значної кількості цивільних видань. Структура керівництва ЗМІ.

2. Основні тематичні напрямки. Романтика історичних подій, атмосфера волі до перемоги, прагнення військового подвигу.

3. Діяльність видань «Радянська Україна», «За Радянську Україну!» «Вільна Україна», «Львівська правда», «Прикарпатська правда» та інших після «визволення». Боротьба за відбудову народного господарства у пресі.

4. *Преса періоду Української Самостійної Держави на чолі з Я. Стецька. – с.р.*

5. Розквіт радіомовлення напередодні II світової війни. Оперативність – вагома перевага радіомовлення у воєнний час. Три українських радіостанції.

6. Рівень радіопередач. Поширення радіомітингів. Радіогазета на хвилях «Радянської України» у Москві. Інформаційна служба Українського радіо. Висвітлення найважливіших подій на фронтах, у країні та за кордоном, спецвипуски для партизанів та евакуйованих українців.

7. *Діяльність 15 націоналістичних радіостанцій на окупованій німцями території. Спрямованість і зміст німецьких воєнних радіостанцій – с. р.*

Практичне заняття 6

Тема: Українська журналістика у II пол. XX ст.: у повоєнний час, у період «хрущовської відлиги» та у період застою

Питання для обговорення

1. Організаційні характеристики компартійної преси після II світової війни. Жанрове й тематичне розмаїття тогочасних публікацій. Високий соціальний ефект преси.

2. Період «хрущовської відлиги» (1956-1964) у суспільно-політичному і культурному житті країни (1956-1964). Дезорієнтованість преси. Практика вільного слова у місцевій періодиці.

3. Участь преси у проведенні пропагандистської кампанії. Формування атмосфери соціального оптимізму.

4. Тематичний та жанрово-стильовий діапазон тогочасних публікацій. Національне питання на сторінках радянської періодици.

5. Консервативні тенденції у суспільстві періоду застою, їх вплив на діяльність ЗМІ. Атмосфера страху щодо «зайвого слова».

6. Організаційний, проблемно-тематичний та жанрово-стильовий аспекти пресового життя.

7. *Дисидентський рух і його преса. Органи самвидаву – с.р.*

Практичне заняття 7

Тема: Телебачення у незалежній Україні

Питання для обговорення

1. Традиції телебачення в Україні. Демократизація телефіру наприкінці 80-х років.

2. Реорганізація системи телебачення та радіомовлення України (створення Державної телерадіомовної компанії України).

3. Телебачення в період становлення української незалежності: структурні, кадрові та формально-змістові деформації.

4. Комерціалізація телебачення в Україні. Реформування Укртелерадіокомпанії, утворення державних регіональних та обласних телерадіокомпаній.

5. Формування телепростору України другої половини 90-х років.

6. Законодавчі та суспільні процеси у сфері телемовлення на межі XX і XXI ст: мовний, національний, політичний і творчий аспекти.

7. *Сучасні тенденції розвитку українського телебачення: загально-національний і регіональний параметри – с.р.*

8. *Уроки історії української журналістики у процесі становлення сучасного національного медіапростору (есе) – с.р.*

Практичне заняття 8

Поширення інформації в давні часи

1. Протожурналістика Античності.
2. Писемність та її значення у поширенні інформації. Рукописні попередники газет у Давньому Римі.
3. Книгодрукування та його роль у зародженні преси. Справа друкування на Сході. Й. Гуттенберг і початок книгодрукування в Європі.
4. Існування рукописних і друкованих видань.
5. Перші прояви цензури.
6. *Виникнення журналістики в Давньому Китаї – с.р*
7. *Публіцистика античного світу та Середньовіччя: спільне та відмінне – с.р.*

Практичне заняття 9

Тема: Сучасна журналістика Німеччини

Питання для обговорення

1. Сучасний медійний ринок Німеччини.
2. «Вельт», «Більд», «Вестдойче альгемайне цайтунг» та інші провідні газети.
3. Німецькі журнали: історія успіху та сьогодення.
4. Сучасні реалії німецького радіо
5. Німецьке телебачення, його мережа телеканалів, контент. Особливості роботи німецьких тележурналістів.
6. Законодавство Німеччини про свободу слова і діяльність ЗМІ. Кодекс німецької преси, його суть і призначення.
7. *Образ України та українця у німецьких медіа – с.р.*

Практичне заняття 10

Тема: Сучасна журналістика Польщі

Питання для обговорення

1. Особливості нинішньої польської преси; її роль в суспільному житті.
2. Gazeta Wyborcza і Rzeczpospolita як провідні польські газети.
3. Журнальний ринок Польщі.
4. Громадське радіо в Польщі.
5. Польське телебачення і тележурналістика.
6. Свобода діяльності ЗМІ і журналістів у Польщі.
7. *Образ України та українця у польських медіа – с.р.*

Практичне заняття 11

Тема: Сучасна журналістика Франції

1. Типологія сучасної періодики у Франції.
2. Провідні «Le Monde», «Le Figaro», «Libération»; їх роль в суспільному житті країни.
3. Французька радіожурналістика.
4. Тележурналістика Франції.
5. Інформаційне агентство «Франс Прес».
6. Жанрові особливості французької журналістики.
7. Свобода слова і діяльності ЗМІ у Франції. Французьке законодавство про ЗМІ.
8. *Образ України та українця у французьких медіа – с.р.*

Практичне заняття 12

Тема: Сучасна журналістика Великої Британії

Питання для обговорення

1. Британська журналістика як фактор демократії в країні.
2. Свобода слова і діяльності ЗМІ у Франції.
3. Правові засади діяльності ЗМІ в країні. «Кодекс практики».
4. Особливості роботи редакцій британських друкованих ЗМІ.
5. Провідні газети «The Times», «The Guardian», «Financial Times», їх вплив у британському суспільстві.
6. Сучасні журнальні видання.
7. Радіо в системі ЗМІ Великої Британії.
8. Британське телебачення, тенденції його діяльності. Бі-Би-Сі (British Broadcasting Corporation) та її роль у медійному просторі Великої Британії й світу.
9. *Образ України та українця в англійських медіа.*

Практичне заняття 13

Тема: Сучасна журналістика США

Питання для обговорення

1. Сучасна медіаіндустрія в Америці: диференціація та спеціалізація медіа.
2. Провідні американські медіакорпорації та розвиток преси. ЗМІ як сфера бізнесу.
3. Американські газети («The New York Times», «The Washington Post», «The Wall Street Journal», «USA Today») та їх суспільна роль.
4. Ринок журналів та якісна журналістика у США.
5. Телебачення і його роль в американському суспільстві. Індустрія телебачення у США.
6. Американська преса: від партійності до незалежності. Правові гарантії свободи слова в США. Саморегулювання преси.
7. Американський медіаконтент: тематика, жанри, стильові особливості
8. Традиції і нові тенденції в діяльності американських журналістів.

9. Американська й українська журналістика: точки дотику і можливі запозичення.

10. *Глобальні проблеми людства в американській журналістиці – с.р.*

11. *Образ України та українця в американських медіа – с.р.*

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Методичні поради до організації самостійної роботи студента

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, типовим пакетом контрольних завдань).

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи студента на індивідуальних заняттях. Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Самостійна робота студента проводиться за такими напрямками:

1. Підготовка до практичних (семінарських) занять:
 - вивчення лекційного матеріалу;
 - вивчення теми за підручниками і посібниками;
 - опрацювання рекомендованої монографічної літератури та періодики, передбаченої списком літератури;
 - опрацювання завдань до практичних (семінарських) занять.
2. Опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання.
3. Ведення конспекту.
4. Підготовка до написання модульних контрольних робіт.
5. Підготовка до екзамену.

№ п/п	Тематика
1	Попередники українських альманахів Києво-руської доби
2	Новаторська сутність «Русалки Дністрової» – альманаху «Руської Троїці»
3	Дискусія на сторінках журналу «Зоря»
4	Полеміка на сторінках видання «Діло»
5	Диференціація східноукраїнської преси у 1905-1914 роках.
6	Територіальне розгалуження преси поза межами України після 1905 року
7	Відродження політичної преси 1917 р.
8	Преса періоду Української Самостійної Держави на чолі з Я. Стецька
9	Діяльність 15 націоналістичних радіостанцій на окупованій німцями території. Спрямованість і зміст німецьких воєнних радіостанцій
10	Дисидентський рух і його преса. Органи самвидаву
11	Сучасні тенденції розвитку українського телебачення: загально-національний і регіональний параметри

12	Уроки історії української журналістики у процесі становлення сучасного національного медіапростору
13	Виникнення журналістики в Давньому Китаї
14	Публіцистика античного світу та Середньовіччя: спільне та відмінне
15	Образ України та українця у німецьких медіа
16	Образ України та українця у польських медіа
17	Образ України та українця у французьких медіа
18	Образ України та українця в англійських медіа
19	Глобальні проблеми людства в американській журналістиці
20	Образ України та українця в американських медіа

7. ТРЕНІНГ, КПЗ

ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ»

1. *Вступна частина* проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. *Організаційна частина* полягає у створенні робочого настрою у студентській групі, ознайомленні з правилами проведення тренінгового заняття та умов підбиття підсумків.

3. *Практична частина* реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю 4-5 осіб шляхом виконання завдань чи вирішення проблемних питань тренінгового заняття.

4. *Підведення підсумків* відбувається шляхом обговорення результатів виконання тренінгового завдання групою чи підгрупами студентів, обміну думками з питань, винесених на тренінгове заняття.

Тема: Історія та сучасність журналістики в Україні та світі: тренінг аналітичних навичок

Порядок проведення:

1. Здійснити контент-моніторинг проблемних питань у науковому історико-журналістському дискурсі. Метод контент-моніторингу дасть можливість виокремити напрями наукового пошуку у сфері журналістики та обґрунтувати вектори їх практичної реалізації.

2. Власний погляд на дискусійне питання: «Уроки історії журналістики і нові виклики в медіа: еволюція чи конфлікт» і аргументувати в чіткій та стислій формі за допомогою Методу «ПРЕС»:

- **Позиція** (Я вважаю, що ...) (висловіть свою думку, поясніть, у чому полягає ваш погляд).
- **Обґрунтування** (Так є, тому, що...).
- **Приклад** (Наприклад, ..).
- **Висновки** (Отже (тому), я вважаю...).

3. Терміни для словника

Журналістика, історія, сучасність, періодизація, історія науки, ЗМІ, медіа, преса, періодика, газета, журнал, місячник, часопис, історія публіцистики, альманах, радіо, робітнича періодика, телебачення, ресурс, сайт, видання, канал, мовлення, видавництво, цензура, щоденник, спеціалізація, радіостанція, видавець, редактор, рубрика, програма, редколегія, історичний період, проблематика, тематика, розвиток, урядове видання, історичні знання, зміст, жанр, автор, історія документалістики, жіноча періодика, тижневик, друкарня, галузева журналістика, діаспорні видання, історія літератури, поліграфічна культура, ілюстрування, народовська преса, самвидав, історія критики, декадник, москвофільські видання, дайджест, передплатник, брошура, селянська преса, комуністична періодика, робітничий рух, стінгазета, опозиційна преса, фронтові видання, Інтернет, нові медіа.

Комплексне практичне індивідуальне завдання з дисципліни «Історія журналістики» є видом позааудиторної роботи студента і виконуються ним самостійно під безпосереднім керівництвом викладача.

Метою КПЗ є самостійне вивчення частини програмового матеріалу, поглиблення, систематизація, закріплення та практичне застосування знань та умінь студента з навчального курсу, розвиток навичок для самостійного пошуку та опрацювання джерел, вироблення особистого ставлення до сучасних журналістикознавчих проблем. КПЗ спрямоване на розвиток навичок самостійної роботи, стимулювання творчості студентів і закладання підвалин для їх подальшої науково-дослідної роботи.

Зміст КПЗ передбачає поєднання історичних відомостей і теоретичних основ розуміння й оцінки журналістських явищ минулого і сучасності.

Виконання КПЗ є обов'язковим складовим модулем залікового кредиту з курсу, компонентом підсумкової оцінки. Індивідуальне завдання виконує кожен студент шляхом підготовки завершеної теоретичної роботи з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу.

КПЗ оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. Можливий захист практичного індивідуального завдання шляхом усного звіту студента

Методичні вказівки щодо оформлення та написання КПЗ

Перед написанням творчої роботи з конкретної теми курсу необхідно опрацювати наукову літературу, осмислити прочитане і викласти власні думки щодо порушеної проблеми.

Обсяг: 10-12 сторінок (формат А-4).

Структура та особливості викладу матеріалу

Вступ. Цей компонент не потребує цитувань (хоч вони допускаються), значної кількості абстрактних розмірковувань і великого обсягу.

Обов'язково виділити предмет дослідження, обґрунтувати тему, яка висвітлюється, вказавши на персоналії, які працювали над даним питанням, назвати їх праці. Це треба робити чітко й логічно, щоб обсяг вступу не перевищував 15 відсотків від обсягу роботи (1 сторінка).

Основна частина. Тут немає особливих регламентацій. Головне, щоб текст був написаний самостійно. Матеріал, який викладається, необхідно обґрунтовано подавати. Коли є аргументи і контраргументи, можна вступати в полеміку. Використовувати цитати як для підтвердження, так і для спростування. Цитований матеріал в основній частині, незалежно від форми цитування – дослівного (в лапках), світоглядно-змістового (своїми словами з зазначенням авторства матеріалу, який використовується), не повинен перевершувати 30 відсотків ІНДЗ.

Загальний обсяг основної частини становить приблизно 7-8 сторінок.

Висновки. Це – підсумок. Тобто чіткість, точність, лаконічність. Жодних цитат, тільки узагальнення, резюмування основних питань і проблем теми, визначення можливостей їх використання у практичній діяльності. Конкретні висновки можна нумерувати.

Список використаної літератури. Укладається за алфавітним порядком мовою оригіналу з усіма вихідними даними.

Робота повинна бути набрана на комп'ютері та видрукувана на принтері (електронні версії не приймаються).

Параметри: версія WORD, шрифт – 14 кегель, у рядку 60 – 65 знаків. Сторінки повинні мати відповідні поля та нумерацію: зліва – 30 мм; справа – 10 мм; зверху та знизу – 20 мм.

Варіанти КПЗ з дисципліни «Історія журналістики»

1. На основі підручників скласти каталог пресових видань в Україні досліджуваного періоду з короткою характеристикою видання (час, періодичність, обсяг, тираж, редактори, автура).

2. На основі підручників, хрестоматій скласти іменний покажчик журналістів (видавців, редакторів, авторів) окремого періоду з короткою характеристикою (назвами видань, де вони працювали, списком публікацій).

3. Користуючись матеріалами до енциклопедичного словника «Українська журналістика в іменах», скласти іменний покажчик журналістів даного періоду з тими характеристиками і фактами, що зазначені у вказаному виданні.

4. Користуючись «Енциклопедією українознавства» (словникова частина, томи 1-4) скласти іменний покажчик журналістів даного періоду з короткими характеристиками, що містяться в «ЕУ».

5. Здійснити пошук видань першої половини ХІХ ст. (другої половини ХІХ ст., періоду Першої та Другої світових війн, часів побудови Української держави, партійно-радянської преси, української періодики після проголошення незалежності, видань української діаспори) в обласній науковій бібліотеці.

6. Опрацювавши першоджерела, написати на їх основі творчий портрет публіциста (П. Гулака-Артемівського, М. Костомарова, Є. Гребінки, Г. Квітки-Основ'яненка, П. Куліша, М. Грушевського, С. Петлюри, Є. Чикаленка, С. Єфремова, М. Шаповала, Олени Пчілки, Д. Дорошенка, Д. Донцова, М. Хвильового, У. Самчука, О. Гончара, Олени Теліги).

7. Скласти каталог провідних українських видань на еміграції (країна – на вибір студента) з короткою характеристикою органу (час, періодичність, обсяг, тираж, редактори, автура).

8. Реферати із загальних концепцій розвитку журналістики, організаційно-видавничої історії основних видань; творчі портрети провідних публіцистів на основі першоджерел. **Пропонована тематика для досліджень:**

1. Проблеми періодизації історії української журналістики: історія питання та огляд існуючих концепцій.

2. Національні джерела української журналістики.

3. Зародження галузевої журналістики в Україні.

4. Роль літературно-громадської діяльності Г. Квітки-Основ'яненка в розвитку української журналістики.

5. Журналістсько-видавнича діяльність М. Максимовича.

6. Видавничі проекти П. Куліша.

7. Краєзнавчий, історичний етнографічно-фольклористичний характер харківських видань 1812-1825 рр.
8. «Русалка Дністрова» – перша ластівка західноукраїнської журналістики.
9. Журнал «Основа» (1861-1863) та його роль у розвитку української журналістики.
10. Літературно-політичний часопис «Слово» (1861-1887) та його роль у розвитку української журналістики.
11. Газета «Діло» (1880-1939) в обстоюванні українських ідей.
12. Значення газети «Буковина» (1885-1910) в розвитку української журналістики та пропагуванні ідей національної єдності.
13. Журнал «Літературно-Науковий Вісник» (1898-1939) – історичне джерело досліджень суспільно-політичного, економічного і культурного життя народу.
14. Публіцистичний метод М. Драгоманова.
15. Видавничі проекти І. Франка наприкінці ХІХ ст.
16. Політична та освітня діяльність Братства Тарасівців.
17. Журналістські амбіції національних лідерів після революції 1905 р.
18. Ідейна спрямованість та видавнича діяльність Революційної Української Партії.
19. Журналістська діяльність Олени Пчілки.
20. Національно-патріотичний голос авторів січових та пластових видань 1912-1914 рр.
21. «Медовий рік» української преси як історичний факт (від березня 1917 р.-до березня 1918 р.).
22. Часопис «Стрілець» (1919) як літопис складних перипетій УГА, роль видання у вихованні національної свідомості, ідейної єдності українських вояків.
23. Умови розвитку й тематика селянської преси Галичини міжвоєнного періоду.
24. Причина появи та специфіка жіночої преси періоду міжвоєнтя.
25. Феномен робітничої преси у ленінську добу історії української журналістики.
26. Преса Галичини про голодомор в Україні 1932-1933 рр.
27. Журналістсько-видавнича діяльність У. Самчука у 1941-1945 рр.
28. УПА: збройний чин, форми і методи журналістсько-пропагандистської діяльності.
29. Видання самвидаву та їх роль у громадсько-політичному житті українського суспільства 70-х рр. ХХ ст.
30. Журналістика після проголошення незалежності України: проблеми й перспектива.
31. Традиції телебачення в Україні.
32. Формування телерадіопростору України другої пол. 90-х рр. ХХ ст.
33. Телебачення Німеччини як фактор демократії
34. Сталінський тоталітарний режим і журналістика.
35. Журналістика як інструмент пропаганди Кремля на суспільство.

36. Російські медіа в інформаційній війні проти України.
37. Свобода слова і діяльності медіа у Великій Британії.
38. Джонатан Свіфт як журналіст.
39. Традиції і новаторство сучасної «Таймс».
40. Медіа як «четверта влада» у Великій Британії.
41. Американська журналістика кінця XVIII – початку XIX ст.
42. Становлення свободи слова і преси у США (XVIII–XIX ст.).
43. Поява penny press та вплив на журналістику.
44. «Новий журналізм» у США XIX ст.
45. Дж. Пулітцер і розвиток його традицій в американській журналістиці.
46. Преса і журналістика в розбудові демократії у США в XX ст.
47. Антикомунізм американської преси під час «холодної війни».
48. Преса і політичне життя США в другій половині XX ст.
49. Американське телебачення в другій половині XX ст.
50. Американська журналістика і влада (кінець XX – початок XXI ст.).
51. «The New York Times» на ринку американської преси.
52. «The Washington Post» на ринку американської преси.
53. «The Wall Street Journal» на ринку американської преси.
54. Телебачення і демократія в США.
55. Телекорпорації США і їх роль у глобальному інформаційному просторі.
56. Патріотизм американської журналістики.
57. Преса як фактор демократії канадського суспільства.
58. Телебачення Канади в сучасних умовах.
59. Американська та українська журналістика: порівняльний аналіз.
60. Канадська та українська журналістика: порівняльний аналіз.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Історія журналістики» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; індивідуальні проєкти; командні проєкти; порівняльно-аналітичні звіти, стендові доповіді, есе; графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; оцінювання результатів КПЗ; студентські презентації та виступи на наукових заходах; ректорська контрольна робота; екзамен; інші види індивідуальних та групових завдань.

Види роботи студента:

1. Робота на практичних заняттях

- участь в обговоренні питань;
- презентаційні виступи на заняттях;
- застосування кейс-методу;
- активна участь у ділових іграх, дебатах;
- розв'язання тестових завдань.

2. Самостійна робота:

- робота з джерелами;
- презентація результатів;
- виконання студентського проєкту (КПЗ).

3. Контрольні зрізи (написання модульної роботи).

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20 %	20 %	20 %	40%	100 %
1. Усне опитування під час занять. (6 тем по 5 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 70 балів	1. Усне опитування під час занять (8 тем по 5 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів	1. Написання та захист КППЗ = 80 балів 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів	1. Тестові завдання (5 тестів по 6 балів за тест) – макс. 30 балів 2. Теоретичні питання (2 питання) – по 35 балів, макс. 70 балів	

Шкала оцінювання

<i>За шкалою ЗУНУ</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ПЕРЕЛІК МЕТОДИЧНИХ ВКАЗІВОК І МАТЕРІАЛІВ

<i>№</i>	<i>Наочні матеріали</i>	<i>Номер теми</i>
1.	Електронний варіант лекцій	1–15
2.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1–15
3.	Перелік методичних вказівок і матеріалів	1–15
4.	Індивідуальні завдання для самостійного вивчення навчальної дисципліни (електронний варіант)	1–15
5.	Матеріали для дистанційного вивчення курсу	1–15

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антофійчук В. І., Гринівський Т. С. Історія зарубіжної журналістики. Конспект лекцій. Ч.1. Чернівці, 2008. URL: <https://kzref.org/zmist-royasnyuvalena-zapiska-rozdil-i-zarodjennya-jurnalistiki.html>
2. Бебик В.М., Сидоренко О. І. Засоби масової інформації посткомуністичної України. К. : МАУП. Дослід. центр історії укр. преси, 1996. 124 с.
3. Білоус О. М. Типологія газетної періодики сучасної Німеччини. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2005>
4. Блавацький С. Загальнонаціональна якісна преса Великобританії як концептуальна модель журналістики: сучасний стан та тенденції розвитку. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/viewFile/4084/4123>
5. Бочковський О.І., Сірополко С. Українська журналістика на тлі доби (історія, демократичний досвід, нові завдання) / За ред. К. Костева й Г. Комаринського. Мюнхен : Український техніко-господарський ін-т, 1993. 204 с.
6. Великобританія: ЗМІ. URL: http://ua-referat.com/Великобританія_ЗМІ.
7. Владимиров В.М. Історія української журналістики (1917-1991 рр.) : Навч. посіб. К. : МАУП, 2007. 174 с.
8. Газети Великої Британії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Газети_Великої_Британії.
9. Газети Російської Федерації. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Газети_Російської_Федерації
10. Газети США. URL: http://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Газети_США
11. Горбань Д. Журналістика по-французьки. URL: <http://journ.lnu.edu.ua/press/presentation-2013-11-13.htm>
12. Горевалов С.І. Військова журналістика України : історія та сучасність / Військовий ін-т при держ. ун-ті «Львівська політехніка». Львів, 1998. 387 с.
13. Горевалов С.І., Богуславський О. В, Романишин Ю. А. Військова преса України / Ред. О. Хім'як; Гуманітарний ун-т «Запорізький ін-т державного та муніципального управління». Запоріжжя : ВАТ «Видавництво «Вільна Україна»», 2004. 480 с.
14. Громадське телебачення Німеччини. URL: http://referatcentral.org.ua/journalism_television_load.php?id=172
15. Гутковський В.В., Крупський І. В., Олексин О. М. Українська журналістика на західноукраїнських землях : державотворча функція, тематичні аспекти (1848-1919 рр.) : Істор.-політ. нарис / За ред. док. іст. наук Крупського І.В.; Нац. ун-т «Львівська політехніка». Львів : Вільна Україна, 2001. 136 с.
16. Гутковський В.В., Крупський І. В., Федоришин П. С. Українська журналістика Наддніпрянщини (II пол. XIX ст.-1920 р.): генезис, проблематика виступів, державотворча функція / За заг. ред. док. іст. наук Крупського І.В.; Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : Вільна Україна, 2001. 196 с.

17. Добош І. Історія української журналістики Закарпаття 20-30-х років ХХ ст. Івано-Франківськ : Наддніпрянська районна друкарня, 1995. 128 с.
18. Досвід трансформації. Регіональна преса і вільний ринок: польський досвід. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/publications/dosvid-transformaciii-regionalna-pres-a-i-vilnii-rinok-polskiidosvid/lang/tab01>.
19. Животко А.П. Історія української преси : Навч. посіб. для студ. ф-тів жур-ки вищих закладів освіти / М. Тимошик (упоряд.). К. : НВЦ «Наша культура і наука», 1999. 368 с.
20. Жугай В. Американські міфи. Мас-медіа. URL: https://zaxid.net/amerikanski_mifi_masmedia_n1049702
21. Журнали США. URL: http://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Журнали_США
22. Зародження американської журналістики. URL: <http://uastudent.com/zarodzhennya-amerykanskoji-zhurnalistyky-2/>
23. ЗМІ Великої Британії. URL: <https://www.slideshare.net/annoyingjerboa/ss-29176494>
24. ЗМІ Німеччини. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:ЗМІ_Німеччини Історія української дожовтневої журналістики : Навч. посіб. / За ред. О.І. Дея та ін. Львів : Вища школа, 1983. 512 с.
25. ЗМІ Франції. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/ЗМІ_Франції
26. Історія виникнення преси. URL: <https://bookster.com.ua/istoriya-vynyknennya-presy/>
27. Історія зарубіжної журналістики. URL: http://bookwu.net/book_storiya-zarubizhno-zhurnalistiki_1034/
28. Історія польської преси. URL: http://ua-referat.com/Історія_польської_преси Історія партійно-радянської преси України : Підручник / За заг. ред. А. З. Москаленка. К. : Вища школа, 1989. 359 с.
29. Історія української преси ХХ століття. Хрестоматія : Навч. посіб. / Упоряд. О.Г. Мукомела. К. : НВЦ «Наша культура і наука», 2001. 350 с.
30. Колісник О. М. Історичні етапи становлення й розвитку преси Англії. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2371>
31. Кость С., Тимчишин О., Федірко К. Нариси з історії української військової преси. Львів, 1998.
32. Кость С. Західноукраїнська преса першої половини ХХ ст. у всеукраїнському контексті (засади діяльності, періодизація, структура, особливості функціонування). Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 514 с.
33. Кость С. Історія української журналістики (західноукраїнська преса першої половини ХХ ст. : структура, проблематика. Книга перша). Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 264 с.
34. Крупський І.В. Національно-патріотична журналістика України (Друга половина ХІХ-перша чверть ХХ ст.). Львів : Світ, 1995. 184 с.
35. Крупський І.В. Львів: місто газет і журналів. Львів : ЛА «Піраміда», 2006. 188 с.

36. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття / Уклад. Н.М. Сидоренко, О.І. Сидоренко. К. : Дослідницький центр історії української преси, 1999. 448 с.
37. Мащенко І.Г. Телебачення України. Том перший : Телебачення de facto. К., 1998; Том другий : Телебачення de jure. К., 2000.
38. Мащенко І.Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу / Ред. Г. Клюкін. К. : Україна, 2005. 384 с.
39. Мелешенко О. К. Чотири століття британської журналістики. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1043>
40. Мелешенко О. К., Черняков Б. І. Журналістика Франції. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1597>
41. Мех. О. Розвиток цифрового телебачення у Великобританії. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=364>
42. Михайлин І.Л. Історія української журналістики ХІХ століття. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 720 с.
43. Міжнародна газетна журналістика: посібник / упоряд., перекл. та адаптація А. Лазарева. К., 2005.
44. Наджос А. І. Нові тенденції та старі традиції американської журналістики. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1010>
45. Нариси з історії західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. / За ред. С. Костя. Львів, 2002.
46. Овсієнко Л. М. Історія журналістики: навчальний посібник. Переяслав-Хмельницький, 2015.
47. Огієнко І. Історія українського друкарства. К. : Либідь, 1994. 448 с.
48. Павлюк І., Мартинюк М. Хрестоматія української легальної преси Волині, Полісся, Холмщини та Підляштя 1917-1939, 1941-1944 рр. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2005. 428 с.
49. Полковенко В.В. Українська радянська журналістика у Великій Вітчизняній війні. К. : Вища школа, 1975. 167 с.
50. Польська преса чи Polska prasa. URL: Режим доступу : <http://www.gazetapolska.pl>.
51. Преса Німеччини. URL: http://bookwu.net/book_storiya-zarubizhno-zhurnalistiki_1034/63_1.2.-presa-nimechchini
52. Преса Франції. URL: <http://uastudent.com/presa-franciyi/>
53. Прибиткова-Барсукова Л. О. Саморегулювання ЗМІ у Великій Британії та США. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-text-10404.html>
54. Публіцистика і тенденції розвитку світу: Збірник наукових статей. Львів, 1999. Преса боротьби та ідей (західноукраїнська публіцистика першої половини ХХ ст.) : 3б. текстів / Укл. і авт. вст. ст. С.А. Кость. Львів, 1994. 526 с.
55. Радіомовлення та телебачення у Польщі. URL: <http://osvita.ua/vnz/reports/journalism/25751/>
56. Речицький В. Правові гарантії свободи слова в США. URL: <http://khp.org/1105737605>

57. Ринок американської преси: новітні процеси. URL: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=17957>
58. Розвиток друкованих ЗМІ та реклами в Європі і США. URL: https://studme.com.ua/1158012210212/marketing/rozvitie_pechatnyh_smi_r eklamy_evrope_ssha.htm
59. Розвиток зарубіжних засобів масової інформації у XIX столітті. URL: http://stud.com.ua/29370/zhurnalistika/rozvitok_zarubizhnih_zasobiv_masovoyi_informatsiyi_stolitti Романюк М.М.
60. Світові мас-медіа: Короткий довідник / упоряд. Т. І. Петрів, І. Ю. Слісаренко. К., 1999.
61. Слісаренко І.Ю. Мас-медіа і міжнародні процеси. К., 1999.
62. Срібняк І. Історія журналістики: виникнення та розвиток новинних мас-медіа в країнах Європи, Азії та Північної Америки (XVII–XX ст.): підручник. К., 2018.
63. Сфера радіо й телебачення США: рейтингові методики наукових досліджень. URL: <http://osvita.ua/vnz/reports/journalism/25763/>
64. Телебачення Великої Британії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Телебачення_Великої_Британії
65. Телебачення в США. URL: http://znaimo.com.ua/Телебачення_в_США
66. Телебачення Франції. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Телебачення_Франції
67. Тернопільський Ю.Л. Українська преса з перспективи 150-ліття / Спілка укр. журналістів Америки. Джерзі-Сіті : Вид-во М.П. Коць, 1974. 176 с.
68. Третьяков В. Свободны ли СМИ России? Современное состояние и перспективы свободы печати в стране. URL: <http://www.rg.ru/2003/11/19/smi.html>
69. Федоришин Є. Медійний простір Північної Америки: становлення і розвиток. Тернопіль: Збруч, 2011. 186 с.
70. Федоришин П. Преса і українська державність (1917-1920). Тернопіль : Збруч, 1996. 177 с.
71. Федорчук Л. Польське телебачення: вчора, сьогодні, завтра. *Теле- та радіожурналістика*. 2016. Вип. 15. С. 73-78. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/teleradio/article/viewFile/680/685>
72. Хітрова Т. В. Історія зарубіжної журналістики: навчально-методичний посібник. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019.
73. Шлапаченко Д. Добір новин та їх виклад: зміна моделей в американських мас-медіа. URL: <http://www.viche.info/journal/139/>
74. Як інвестувати в себе: регіональна преса. Польщі. URL: <http://www.telekritika.ua/media-svit/2007-04-11/8693>
75. Яриш О. Чим американська журналістика відрізняється від нашої. URL: <https://medialab.online/news/americans/>
76. Columbia Journalism Review. URL: <http://www.cjr.org>
77. Fairness and Accuracy in Reporting. URL: <http://www.fair.org>
78. MediaChannel. URL: <http://www.mediachannel.org>

79. Pew Research Center for the People and the Press .URL: <http://www.people-press.org>

80. Press Wise Trust. URL: <http://www.presswise.org>